

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף י"ד עמוד ב

תשובת רב יהודה זה נר מתכת=כחבר	שואלים למה רב יהודה קובע-נר מתכת?
וכאשר נוגע במת נהייה אב	שיגיד שזה נר חרס-רגיל, והיחידוש של רבי עקיבא
הטומאה והנוגע=ראשון דהיינו	שכאשר מדובר בדבר שאינו קודשים זה נקרא פסול מותר להפוך שלישי לראשון.
עונה רבא-רבי עקיבא מציין	מסקנת רבא-רבי עקיבא סובר
שנטמא בטמא מת והיה יכול לציין שנטמא בשרץ ולא	טומאת משקין שיטמאו אחרים-זה מציין זאת ורק במתכת יש הפרש בין טומאת מת
לשרץ ולכן רב יהודה מדבר על נר מתכת.	מהתורה. וההוכחה היא שאם זה מדרבנן, מה הנר עושה לשמן? אם לפוסלו הוא כבר פסול.
שואלים-אולי	עונה רבא-אם מדרבנן-למה צריך אב הטומאה?

אמר בחלל חרב - חרב הרי הוא כחלל, והוא ליה אב הטומאה, וקסבר: שלישי מותר לעשותו ראשון. ומאי דוחקיה דרב יהודה לאוקמיה בנר של מתכת? נוקמיה בנר של חרס, ומאי הוסיף - דאילו התם טמא וטמא, ואילו הכא - פסול וטמא! - אמר רבא: מתניתין קשיתיה, מאי איריא דתני נר שנטמא בטמא מת? ניתני שנטמא בשרץ! אלא: איזהו דבר שחלוקה טומאתו בין טומאת מת לשרץ - הוי אומר זה מתכת. אמר רבא: שמע מינה, קסבר רבי עקיבא: טומאת משקין לטמא אחרים - דאורייתא. דאי סלקא דעתך דרבנן - מכדי, האי נר מאי קא מהניא להאי שמן? אי לאיפסולי גופיה - הא פסיל וקאי. ממאי, דילמא לטמא אחרים מדרבנן! - אי מדרבנן - מאי איריא באב הטומאה, אפילו בראשון ושני נמי תחלה הוי, דתנן: כל הפוסל את התרומה - מטמא משקין להיות תחלה, חוץ מטבול יום. אלא שמע מינה: דאורייתא היא.

לטמא אחרים גם ראשון ושני זה מטמא שלמדנו-פוסל תרומה, מטמא משקין להיות מדרבנן? תחילה חוץ מטבול יום, ומכיוון שבוחר באב הטומאה-אז זה מהתורה.

הסבר א' דף י"ד עמוד ב' מסכת פסחים גמרא-פרק ראשון-דין בדברי רבי מאיר במשנה

חכם	משהו שנגע/או	נגע	שריפה ביחד	תוצאה
רבי מאיר	תרומה טהורה	עם טמאה	מותר	עוד טומאה
שואלים-ממה רבי מאיר הסיק?	לא מתאים			
מדברי רבי חנינא סגן הכהנים	כי מדבר על טמא וטמא		מדבר על טהור וטמא?	
מדברי רבי עקיבא	כי מדבר על פסול וטמא		מדבר על טהור וטמא?	
תשובה-חכם	משנה		הוולד-טהור	
רבי מאיר	אב טומאה מהתורה, ראשון (וולד) טומאה מחכמים		לגמרי	

תוספות מסכת פסחים דף י"ד עמוד ב

ואילו הכא פסול וטמא - אף על גב דשלישי של תרומה מטמא הקודש כמו שלישי דקודש דתנן במסכת טהרות (פ"ב משנה ז) שלישי שבבולן מטמא משקה קודש ופוסל אוכלי קודש ואתרומה קאי מ"מ אור"י דמגע טבול יום לא חשיב כשלישי דאפילו בקודש גופיה לא מטמא דבמעילה בפ' חטאת העוף (דף ח. ת) תנן חטאת העוף מועלין בה משהוקדשה נמלקה הוכשרה ליפסל בטבול יום ודייק בגמרא לאיפסולי אין לטמוי לא והכי סבר רבי עקיבא לקמן (דף ט). בהסולת והקטורת והלבונה וכו' מיהו תימה דשלישי דטבול יום ישעיה רביעי מק"ו ממחוסר כפורים כדמסיק רבי יוסי שלישי דעלמא ונימא מה מחוסר כפורים שמותר בתרומה פסול בקודש שלישי דטבול יום שפסול בתרומה אינו דין שיעשה רביעי בקודש ואם יש שום מיעוט בשלישי דטבול יום א"כ כי עביד לקמן ק"ו נימא שלישי דטבול יום יוכיח ובירושלמי במסכת חגיגה פריך לה.

אפילו בראשון ושני נמי תחלה הוי - מכאן משמע דשמן חשוב משקה ולקמן (דף יז.) גבי משקה בית מטבחייה וכן בכמה דוכתי והא דתנן (טהרות פ"ג משנה ב) ר"ג אומר שמן תחלה לעולם וחכ"א אף הדבש ור"ש שזורי אומר היין פירוש דווקא יין אבל הנך לא ופסקין בהקומץ רבה (מנחות לא.) דהלכתא כוותיה אור"ת דהתם מייירי בנקרש ואחר כך נמוח כדמשמע בתוספתא דקאמר התם במה אמרו שמן תחלה לעולם בנקרש ואחר כך נמוח בלא נקרש משמע דכ"ע מודו וכן משמע בריש פ"ג דמסכת טהרות (משנה א) דקתני התם הרוטב והגריסין וחלב ושמן שהן משקה טופח הרי הן תחלה קרשו ואח"כ נימוחו הרי הן שניים ובתר הכי קתני ר"מ אומר השמן תחלה לעולם והיינו לעולם אפי' קרשו ואהא קאי ר"ש שזורי והכא משמע ליה בלא נקרש.

הכא טהור וטמא - הקשה ר"י לוקמ' ב' דאסור מדאורייתא והיינו מדבריהם כי היכי דשלישי דאורייתא מותר לעשותו שני ה"נ איסור דאורייתא ורבי יוסי דאמר אינה היא המדה אית ליה דלית לן למילף איסור מטומאה כמו שאפרש לקמן לר"ל משום בר קפרא דלא ילפינן איסור מטומאה ואור"י דלא בעי לאוקמא בשבע דשורפין תרומה טהורה עם הטמאה משמע ליה כדרך שבבני אדם גרילין לשרוף והיינו בשש.

התם פסול וטמא והכא טהור וטמא - וקשה לר"י בשלמא למ"ד אוכל מטמא אוכל א"ש דלא יליף איסורא דרבנן בשעה ששית מפסול דאורייתא אבל למ"ד אין אוכל מטמא אוכל מדאורייתא אמאי לא יליף שפיר כמו שמותר לעשות מפסול דאורייתא ראשון דאורייתא ה"נ מותר לעשות מאיסורא דרבנן שני דרבנן כדקדמנו בסמוך דקאמר נימא דקסבר ר"מ כו' ואור"י דלא דמי דמלקול דאורייתא שיכול לקלקלו עוד יותר אין ללמוד שיוכל לקלקל לקול דרבנן יותר אפי' בקלקול דרבנן אבל בסמוך מדמי שפיר לקול איסור דרבנן לקלקול שלישי דרבנן תדע דהא ר' יוסי דס"ל לקמן (טז.) טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא וה"ל וולד טומאה דר' חנינא דאורייתא לא יליף מיניה איסורא דרבנן שיהא מותר לעשותו שני דרבנן דלמ"ד אין אוכל מטמא אוכל כששורפו עם טמאה לא הוי אלא שני דרבנן וא"ת למאי דמוקים לה בולד טומאה דרבנן ר' חנינא נמי מוסיף אדר' עקיבא דמר"ע דאמר פסול מדאורייתא מותר לעשותו ראשון לא שמעינן שיהא שלישי דרבנן מותר לעשותו שני ובירושלמי פריך לה וקאמר למ"ד בולד טומאה דרבנן לא בא ר"ע אלא לפחות תיפטר בטבול יום דבית הפרס שהוא מדבריהם אך שמחליף דברי רבי יוחנן לבר קפרא.

חלק א' במסכת פסחים דף י"ד עמוד ב'

אמר רבי מאיר מדבריהם דלמדנו וכו'. מדבריהם דמאי? אילימא מדברי רבי חנינא סגן הכהנים - מי דמי? התם - טמא וטמא, הכא - טהור וטמא. ואלא מדברי רבי עקיבא - מי דמי? התם - פסול וטמא, הכא - טהור וטמא. נימא קסבר רבי מאיר: מתניתין באב הטומאה דאורייתא, וולד הטומאה דרבנן. דמדאורייתא טהור מעליא,

בחלל חרב - הקיש חרב לחלל, מתכת שנגע במת הרי הוא אבי אבות הטומאה כמת עצמו, ושנגע בטמא מת - הרי הוא אב הטומאה כמוהו, גזירת הכתוב הוא במתכת אצל טומאת מת, ולא אצל שאר טומאות. והוא ליה - נר אב הטומאה, וכשנותן שמן שלישי לתוכו נעשה ראשון.

נוקמה בנר של חרס - דאינו אלא ראשון כנוגע בטמא מת, ואשמעינן ר' עקיבא דשלישי מותר לעשותו שני, ודקשיא לך מאי הוסיף אדר' חנינא, הוסיף טובא, דאילו התם גבי בשר קדשים כי שריף שלישי בהדי ראשון ועשהו שני - טמא היה מתחלה לטמא אחרים, שהשלישי עושה רביעי בקודש, ועבשיו כשהוא שני הוי טמא - כלומר: לא נשתנה שמו לקלקול יותר מבראשונה, ואלו גבי עדותו של ר' עקיבא גבי תרומה קאי, דאילו שמן קודש אינו אלא של מנחות, ונאכל הוא ואינו ראוי להדליק נר, ואם נטמא קודש שנתנו במנחה משקדש בבלי - אין לו היתר לכהנים, ונשרף בקודש בבית הדשן כשאר פסולי קדשי קדשים, אבל שמן תרומה שנטמא - כהנים מדליקין בו, דכתיב נתתי לך את משמרת תרומותי בשתי תרומות הכתוב מדבר, אחת תרומה טהורה ואחת תרומה טמאה, ואמר רחמנא: שלך תהא להסיקה תחת תבשילך, ביבמות בפרק הערל (עד, א), ושמן שלישי של תרומה אינו טמא לטמא אחרים, אלא פסול - דאין שלישי עושה רביעי בתרומה, וכי הדר עביד ליה שני - הוה ליה טמא.

מתניתין קשיתיה - לרב יהודה, מאי איריא דתני טמא מת, אי בנר של חרס קאי, ובראשון עסקינן - למה לי דנקט שקיבל טומאה זו מאב הטומאה של מת, ליתני שנטמא סתם, ואנן קיימא לן דאין כלי מקבל טומאה אלא מאב הטומאה, ומה לי אב הטומאה דמת מה לי אב הטומאה דשרץ, אלא מדנקט מת - שמע מינה בנר של מתכת עסקינן, דיחילוק בו בין נגיעת אב הטומאה דמת לאב הטומאה דעלמא, ואשמעינן דבנר שהוא עצמו אב הטומאה קאמר.

שמע מינה - מדקאמר הוסיף ר' עקיבא - קסבר טומאת משקים לטמא אחרים דאורייתא היא, ודלא כהני תנאי דפירקין, דאמרי לקמן שאין משקין מטמא אוכל מן התורה אלא מדרבנן, דאי סלקא דעתך דאין משקין מטמאין אחרים אלא מדרבנן - מאי תוספת דאוסוף ר' עקיבא דאמר שהשמן שהיה שלישי עשאוהו ראשון, ומה בכך, האי נר אב הטומאה כי עשאו ראשון להאי שמן - מאי מהני ליה, אחרי שלא יטמא אחרים?
לאפסולי גופיה - הוא דמהני ליה, הא פסול וקאי.
דילמא - אהני ליה שיטמא אחרים מעבשיו מדרבנן.

אי - תוספת דרבנן אתא לאשמעינן מאי איריא דנקט שמדליקין אותו בנר אב הטומאה, שעושין אותו להאי שמן ראשון דאורייתא, אי נמי אשמעינן שמדליקין אותו בראשון לטומאה, או בשני לטומאה נמי תחלה הוי, כלומר: איכא נמי תוספת מדרבנן כי ההיא, שנעשה ראשון מדרבנן ומטמא עוד שני ושלישי, דהא גזור רבנן על המשקין שאפילו נגעו משקין בשני יעשו ראשונים.

דתנן כל הפוסל את התרומה - כל הני דמיתנין בפרק יציאות השבת (יג, ב) גבי שמונה עשר דבר שגזרו עליהם תורת שניים לפסול את התרומה - מטמאין משקין אפילו חולין להיות תחלה, חוץ מטבול יום שפוסל לתרומה מן התורה, וגזירת הכתוב היא, ומכל מקום איקלישא טומאה ידידיה, ולא גזרו ביה לעשות משקין תחלה, דאין דברי תורה צריכין חיזוק, ומשום דמשקין עלולים לקבל טומאה, ומה היא עלילתן - שמקבלין טומאה שלא בהכשר,